

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
15 ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΦΥΣΙΚΗ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΑΚΟΥ
ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΟΚΤΩ (8)

ΘΕΜΑ 1^ο

Στις ερωτήσεις Α1-Α4 να γράψετε τον αριθμό της ερώτησης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Α1. Σώμα εκτελεί ταυτόχρονα δυο ταλαντώσεις ίδιου πλάτους, ίδιας διεύθυνσης, που εξελίσσονται εκατέρωθεν της ίδιας θέσης ισορροπίας, με χρονικές εξισώσεις: $x_1 = A\eta\mu(2\pi f_1 t)$ και $x_2 = A\eta\mu(2\pi f_2 t)$ με συχνότητες f_1 και f_2 , που διαφέρουν λίγο μεταξύ τους. Αν η σύνθετη ταλάντωση που εκτελεί το σώμα εμφανίζει διακροτήματα, τότε η απομάκρυνση του σώματος από τη θέση ισορροπίας μεγιστοποιείται κάθε:

α. $\frac{1}{f_1 + f_2}$.

β. $\frac{2}{|f_1 - f_2|}$.

γ. $\frac{2}{f_1 + f_2}$.

δ. $\frac{1}{|f_1 - f_2|}$.

(Μονάδες 5)

Α2. Τα δυο όμοια δοχεία του διπλανού σχήματος Δ_1 και Δ_2 περιέχουν δύο ποσότητες υγρών με μάζες $m_1 = m_2$ αντίστοιχα. Τι από τα παρακάτω ισχύει;

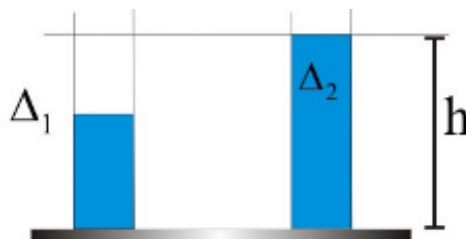
α. Τα δύο υγρά είναι ίδια.

β. Η υδροστατική πίεση στον πυθμένα και των δύο δοχείων έχει την ίδια τιμή.

γ. Μεγαλύτερου μέτρου δύναμη ασκείται στον πυθμένα του δοχείου Δ_2 .

δ. Η πίεση που επικρατεί στον πυθμένα κάθε δοχείου είναι διαφορετική.

(Μονάδες 5)

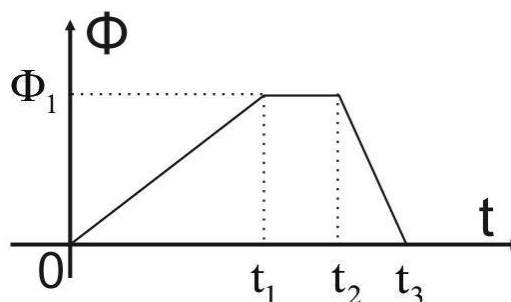
Α3. Η μαγνητική ροή που διέρχεται από ένα ανοικτό συρμάτινο πλαίσιο, μεταβάλλεται σε συνάρτηση με το χρόνο, όπως φαίνεται στο διπλανό διάγραμμα. Τι από τα παρακάτω ισχύει;

α. Στο χρονικό διάστημα από 0 ως t_1

η επαγωγική τάση στα άκρα του

πλασιού έχει μεγαλύτερη τιμή κατά μέτρο από την επαγωγική τάση που

αναπτύσσεται στο πλαίσιο στο χρονικό διάστημα από t_2 ως t_3 .

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

β. Το επαγωγικό ρεύμα έχει μικρότερη τιμή στο χρονικό διάστημα από 0 ως t_1 σε σύγκριση με την τιμή που έχει στο χρονικό διάστημα από t_2 ως t_3 .

γ. Από μια διατομή του συρμάτινου πλαισίου δεν διέρχεται επαγωγικό φορτίο σε όλο το χρονικό διάστημα από 0 ως t_3 .

δ. Η επαγωγική τάση που αναπτύσσεται στο συρμάτινο πλαίσιο έχει την ίδια πολικότητα σε όλο το χρονικό διάστημα από 0 ως t_3 .

(Μονάδες 5)

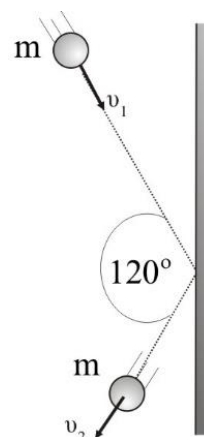
A4. Μια σφαίρα μάζας m συγκρούεται πλάγια και ελαστικά με κατακόρυφο τοίχο, όπως φαίνεται στο διπλανό σχήμα. Τότε:

α. Η γωνία ανάκλασης είναι 30° .

β. Η μεταβολή του μέτρου της ορμής της σφαίρας είναι ίση με μηδέν.

γ. Το μέτρο της μεταβολής της ορμής της σφαίρας λόγω της κρούσης είναι ίσο με μηδέν.

δ. Η μεταβολή της κινητικής ενέργειας της σφαίρας δεν είναι ίση με μηδέν.

(Μονάδες 5)

Στην ερώτηση A5 να γράψετε στο τετράδιό σας το γράμμα και να σημειώσετε με τη λέξη **Σωστή** κάθε σωστή πρόταση και με τη λέξη **Λάθος** κάθε λανθασμένη.

A5. α. Σύμφωνα με την αρχή του Pascal η μεταβολή της δύναμης που ασκείται σε ένα σημείο ενός υγρού μεταδίδεται αναλλοίωτη σε όλα τα σημεία του.

β. Από τη σύνθεση δύο απλών αρμονικών ταλαντώσεων ίδιας περιόδου που γίνονται στην ίδια διεύθυνση και γύρω από το ίδιο σημείο με πλάτη 3 cm και 3 cm αντίστοιχα και χρονική διαφορά $T/2$, όπου T η περίοδος προκύπτει ακινησία.

γ. Όταν εισαγάγουμε κάποιο υλικό σε ένα σωληνοειδές που διαρρέεται από ρεύμα, διαπιστώνουμε ότι η ένταση του μαγνητικού πεδίου ελαττώνεται. Το υλικό που εισαγάγαμε μπορεί να είναι χαλκός.

δ. Κατά την ελαστική κρούση δύο σημειακών σωμάτων με ίσες μάζες πραγματοποιείται ανταλλαγή ταχυτήτων.

ε. Σε μια φθίνουσα ταλάντωση όπου ενεργεί δύναμη αντίστασης της μορφής $F_{αντ} = -bv$ οι μειώσεις του πλάτους της ταλάντωσης ανά περίοδο δεν είναι σταθερές.

(Μονάδες 5)

ΘΕΜΑ 2^ο

B. 1. Δύο τετράγωνα πλαίσια Π_1 και Π_2 με πλευρές $a_1 = a$ και $a_2 = 2a$ αντίστοιχα έχουν τον ίδιο αριθμό σπειρών N και εμφανίζουν την ίδια ωμική αντίσταση R . Τα δύο πλαίσια περιστρέφονται με σταθερές περιόδους T_1 και T_2 μέσα στο ίδιο κατακόρυφο μαγνητικό πεδίο έντασης B γύρω από διαφορετικό οριζόντιο άξονα που διέρχεται από τα μέσα των δύο απέναντι πλευρών τους. Στα άκρα του πλαισίου Π_1 είναι συνδεδεμένος αντιστάτης $R_1 = R$ και στα άκρα του πλαισίου Π_2 είναι συνδεδεμένος αντιστάτης $R_2 = 3R$. Αν γνωρίζουμε ότι οι δύο αντιστάτες R_1 και R_2 καταναλώνουν την ίδια μέση ισχύ, ο λόγος $\frac{T_1}{T_2}$ των περιόδων περιστροφής των δύο πλαισίων είναι ίσος με:

- α. $2\sqrt{3}$ β. $\frac{\sqrt{3}}{6}$.   γ. $\sqrt{3}$.

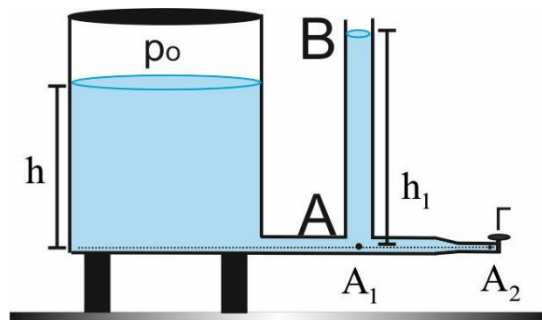
Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση.

(Μονάδες 2)

Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

(Μονάδες 6)

B. 2. Το κλειστό δοχείο περιέχει νερό πυκνότητας ρ και πάνω από την ελεύθερη επιφάνεια αυτού η πίεση του αέρα είναι $p = p_0$. Το δοχείο καταλήγει σε πλευρικό σωλήνα του οποίου το εμβαδόν διατομής στο σημείο A είναι A_1 και στην έξοδο Γ, στενεύει και γίνεται ίσο με A_2 . Ισχύει $A_1 = 3A_2$. Πάνω

από το σημείο A υπάρχει ανοικτός κατακόρυφος σωλήνας AB. Όταν η στρόφιγγα στο σημείο Γ είναι κλειστή το ύψος του νερού της δεξαμενής είναι h και το ύψος του νερού στο σωλήνα είναι h_1 . Όταν ανοίξουμε τη στρόφιγγα στο σημείο Γ και το νερό αρχίζει να εκρέει το ύψος του νερού στον κατακόρυφο σωλήνα AB γίνεται ίσο με h_1' . Αν γνωρίζουμε ότι όσο το νερό εκρέει, το ύψος h στο κλειστό δοχείο είναι σταθερό, ο λόγος $\frac{h_1'}{h_1}$

είναι ίσος με:

- α. $\frac{1}{8}$ β. $\frac{1}{9}$ γ. $\frac{8}{9}$

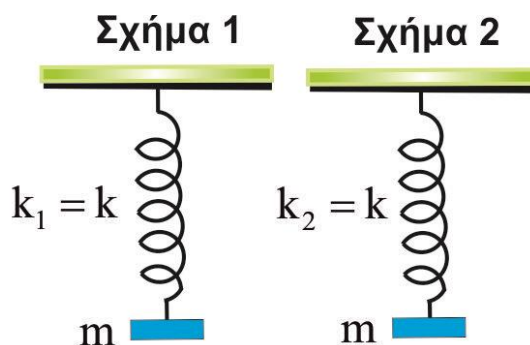
Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση.

(Μονάδες 2)

Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

(Μονάδες 7)

B3. Στα διπλανά σχήματα απεικονίζονται δύο πανομοιότυπα κατακόρυφα ελατήρια ίδιας σταθεράς $k_1 = k_2 = k$ στα ελεύθερα άκρα των οποίων είναι κρεμασμένα δύο ίδια σώματα μάζας m . Το σώμα μάζας m ισορροπεί και στα δύο σχήματα έχοντας προκαλέσει

επιμήκυνση των ελατηρίων σε σχέση με το φυσικό τους μήκος κατά d .

Για καθένα από τα δύο σχήματα πραγματοποιούμε τις εξής ενέργειες:

Σχήμα 1: Τη χρονική στιγμή $t = 0$ ασκούμε στο σώμα μάζας m σταθερή κατακόρυφη δύναμη F προς τα κάτω μέτρου ίσου με το διπλάσιο του βάρους του σώματος m , με αποτέλεσμα το σώμα να αρχίσει να εκτελεί απλή αρμονική ταλάντωση σταθεράς $D = k$ και πλάτους A_1 .

Σχήμα 2: Ασκούμε στο σώμα μάζας m σταθερή κατακόρυφη δύναμη F προς τα κάτω μέτρου ίσου με το διπλάσιο του βάρους του σώματος m , την οποία καταργούμε όταν το σώμα μάζας m μετακινηθεί κατά d , οπότε από εκεί και μετά ($t = 0$) το σώμα εκτελεί απλή αρμονική ταλάντωση σταθεράς $D = k$ και πλάτους A_2 .

Ο λόγος $\frac{A_1}{A_2}$ των πλατών των δύο ταλαντώσεων είναι ίσος με:

- α. 1   β. $\frac{1}{2}$ γ. $\frac{1}{4}$ δ. 2

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση.

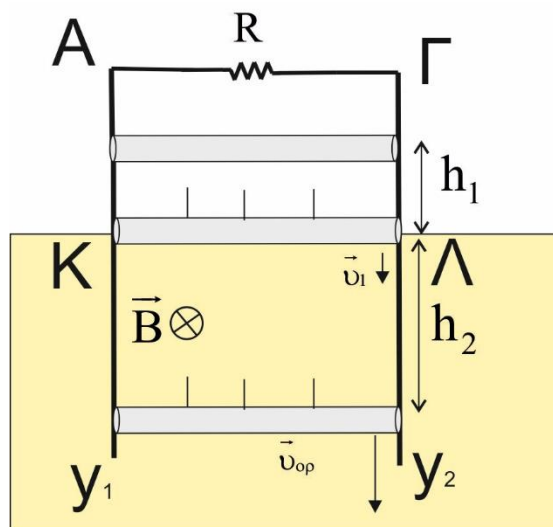
(Μονάδες 2)

Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

(Μονάδες 6)

ΘΕΜΑ Γ

Ευθύγραμμος αγωγός ΚΛ μήκους L , μάζας $m = 0,1 \text{ kg}$ και αντίστασης $R_{\text{ΚΛ}} = 1 \ \Omega$, συγκρατείται αρχικά ακίνητος. Ο αγωγός ΚΛ μπορεί να ολισθαίνει σε δύο κατακόρυφους μεταλλικούς στύλους Α y_1 και Γ y_2 , μεγάλου μήκους και αμελητέας ωμικής αντίστασης, που ενώνονται στα πάνω άκρα τους με αντίσταση $R = 3 \ \Omega$. Αφήνουμε τον αγωγό ελεύθερο και όταν αυτός κατέβει

κατά $h_1 = 0,25 \text{ m}$ εισέρχεται μέσα σε οριζόντιο ομογενές μαγνητικό πεδίο έντασης $B = 2 \text{ T}$ με ταχύτητα μέτρου $v_1 = 2 \text{ m/s}$.

α. Να υπολογίσετε το μέτρο της συνολικής τριβής που εμφανίζεται μεταξύ του αγωγού και των σιδηροτροχιών.

(Μονάδες 5)

Αμέσως μετά την είσοδο στο μαγνητικό πεδίο, ο ρυθμός μεταβολής της κινητικής ενέργειας του αγωγού είναι ίσος με $-2,4 \text{ J/s}$.

β. Πόσο είναι το μήκος του αγωγού;

(Μονάδες 5)

γ. Ποια είναι η θερμική ισχύς λόγω φαινομένου Joule στον αγωγό ΚΛ (μονάδες 4) καθώς και η τάση στα άκρα του (μονάδες 2), όταν έχει στιγμιαία ταχύτητα ίση με το 50% της ταχύτητας που είχε τη στιγμή εισόδου στο πεδίο.

(Μονάδες 4 + 2)

δ. Ποια είναι η ισχύς της δύναμης Laplace τη στιγμή που ο αγωγός αποκτά την οριακή του ταχύτητα;

(Μονάδες 5)

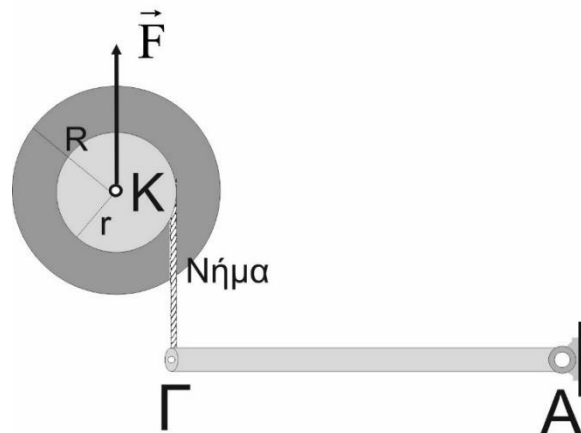
ε. Αν μέχρι να αποκτήσει ο αγωγός την οριακή ταχύτητα, το ποσό θερμικής ενέργειας λόγω φαινομένου Joule που εκλύεται από το κύκλωμα είναι ίσο με $0,568 \text{ J}$, να βρεθεί το επαγωγικό φορτίο που διακινήθηκε στο κύκλωμα στο ίδιο χρονικό διάστημα.

(Μονάδες 5)

Δίνεται: $g = 10 \text{ m/s}^2$.

ΘΕΜΑ Δ

Ο ομογενής δίσκος του σχήματος έχει μάζα $m = 3 \text{ kg}$ και ακτίνα $R = 0,5 \text{ m}$. Σε απόσταση $r = R/2$ από το κέντρο του υπάρχει αυλάκι γύρω από το οποίο είναι τυλιγμένο αβαρές και μη εκτατό νήμα, το οποίο είναι τεντωμένο και το άλλο άκρο του είναι δεμένο στο άκρο Γ ομογενούς ράβδου $A\Gamma$ μάζας $M = 6 \text{ kg}$ και μήκους $L = 2 \text{ m}$. Το άλλο άκρο A της ράβδου είναι στερεωμένο με τη βοήθεια άρθρωσης σε κατακόρυφο τοίχο. Τη χρονική στιγμή $t = 0$ ασκείται στο κέντρο

του δίσκου σταθερή κατακόρυφη προς τα πάνω δύναμη F με αποτέλεσμα η ράβδος να παραμένει ακίνητη σε οριζόντια θέση και ο δίσκος να αρχίσει να ανεβαίνει και να περιστρέφεται γύρω από νοητό άξονα που διέρχεται από το κέντρο του K , χωρίς το νήμα να γλιστράει στο αυλάκι του δίσκου.

α. Να υπολογίσετε το μέτρο της δύναμης F που ασκείται στο δίσκο.

(Μονάδες 5)

β. Ποιο ποσοστό της ενέργειας που προσφέρεται στο δίσκο στο χρονικό διάστημα από 0 ως $t_1 = 1 \text{ s}$ μετατρέπεται σε κινητική ενέργεια του δίσκου;

(Μονάδες 5)

Κάποια χρονική στιγμή t_2 η ταχύτητα του ανώτερου σημείου του δίσκου έχει μέτρο $v_2 = 10\sqrt{5} \text{ m/s}$. Τότε κόβουμε ακαριαία το νήμα, χωρίς να καταργήσουμε τη δύναμη F , με αποτέλεσμα η ράβδος να αρχίσει να περιστρέφεται χωρίς τριβές σε κατακόρυφο επίπεδο.

γ. Να βρεθεί η χρονική στιγμή t_2 (μονάδες 3) και να γίνει το διάγραμμα της στροφορμής του δίσκου ως προς το κέντρο του K σε συνάρτηση με το χρόνο για τα πρώτα 5 s της κίνησής του (μονάδες 2).

(Μονάδες 5)

Κάποια χρονική στιγμή t_3 μετά το κόψιμο του νήματος ο ρυθμός μεταβολής της βαρυτικής δυναμικής ενέργειας του δίσκου είναι ίσος με 390 J/s .

ΑΡΧΗ 7ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

δ. Να βρεθεί πόσες περιστροφές έκανε ο δίσκος στο χρονικό διάστημα από t_2 ως t_3 καθώς και ο ρυθμός προσφοράς ενέργειας στο δίσκο τη χρονική στιγμή t_3 ;

(Μονάδες 5)

ε. Να υπολογίσετε το μέτρο της δύναμης της άρθρωσης που ασκείται στη ράβδο τη χρονική στιγμή που αποκτά για πρώτη φορά κατά την κίνησή της μέγιστη γωνιακή ταχύτητα.

(Μονάδες 5)

Δίνονται:

- Η ροπή αδράνειας ομογενούς δίσκου ως προς άξονα διερχόμενο από το κέντρο μάζας του υπολογίζεται από τη σχέση $I_{cm} = \frac{1}{2}mR^2$.
- Η ροπή αδράνειας ομογενούς ράβδου μάζας M και μήκους L ως προς άξονα διερχόμενο από το κέντρο μάζας του υπολογίζεται από τη σχέση $I_{cm} = \frac{1}{12}ML^2$.
- $g = 10 \text{ m/s}^2$.

Επιμέλεια
Νεκτάριος Πρωτοπαπάς
nprotopapas@avgouleaschool.gr

ΚΑΘΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΤΕΛΟΣ 7ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ